

Vabariigi Valitsuse korralduse „Vabariigi Valitsuse 11. septembri 2008. aasta korralduse nr 394 „Kaitseväe Männiku harjutusvälja asutamine“ muutmise“ eelnõu

SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

Vabariigi Valitsuse korralduse „Vabariigi Valitsuse 11. septembri 2008. aasta korralduse nr 394 „Kaitseväe Männiku harjutusvälja asutamine“ muutmise“ aluseks on haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 68 lõige 2 ja relvaseaduse (edaspidi *RelvS*) § 85 lõige 3. Korraldus on kooskõlas HMS § 56 lõikega 1, § 64 lõike 1 teise lausega ja § 70 lõikega 1.

Eelnõuga muudetakse Vabariigi Valitsuse 11. septembri 2008. aasta korraldust nr 394 „Kaitseväe Männiku harjutusvälja asutamine“¹ ning vähendatakse korraldusega nr 394 asutatud Kaitseväe Männiku harjutusvälja pindala ja välispiiri.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Meelika Väravas Kaitseministeeriumi õigusosakonnast (meelika.varavas@kaitseministeerium.ee) koostöös Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusega. Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud Luisa Keelelahenduste eesti keele vanemtoimetaja Tiina Alekõrs (tiina@luisa.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

2.1. Kehtiv olukord ja muudatuse eesmärk

Kaitseväe Männiku harjutusväli (edaspidi *Männiku HV*), mille pindala on 1246,39 hektarit ja välispiiri pikkus 23 kilomeetrit, on asutatud Vabariigi Valitsuse 11. septembri 2008. aasta korraldusega nr 394 „Kaitseväe Männiku harjutusvälja asutamine“ (edaspidi *korraldus nr 394*) Harju maakonnas Saku ja Kiili vallas. Männiku HV välispiir on määratud korralduse nr 394 lisas esitatud kaardil.

Eelnõu eesmärk on muuta korraldust nr 394 ja viia korraldusega asutatud Männiku HV välispiir ja pindala kooskõlla maa-alade tegeliku kasutusvõimalusega ja valitsemisega.

2.2. Õiguslik alus ja pädevus

RelvS § 85 lõike 1 kohaselt on Kaitseväe ja Kaitseliidu harjutusväli maa- või mereala koos selle kohal oleva õhuruumiga ja seal asetsevate väljaõppehitiste kompleksiga, kus korraldatakse Kaitseväe ja Kaitseliidu üksuste taktikalisi harjutusi, õppusi, laskmisi ja lõhketöid ning katsetatakse relvi, lahingumootoreid, lahingu- ja muud tehnikat. RelvS § 85 lõike 3 kohaselt otsustab Kaitseväe ja Kaitseliidu harjutusvälja asutamise või laiendamise Vabariigi Valitsus valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul. Vabariigi Valitsuse seaduse § 60 lõike 1 kohaselt on Kaitseministeeriumi valitsemisalas riigikaitse korraldamine ja

¹ [Kaitseväe Männiku harjutusvälja asutamine – Riigi Teataja](#).

vastavate õigusaktide eelnõude koostamine. Seega on praegusel juhul valdkonna eest vastutav minister kaitseminister, kes esitas Vabariigi Valitsusele käesoleva korralduse eelnõu ja tegi sellega ettepaneku vähendada Männiku HV välispiiri ja pindala.

Kuna Männiku HV on asutatud Vabariigi Valitsuse 11. septembri 2008. aasta korraldusega nr 394, vähendatakse nimetatud korralduse muutmiselega Männiku HV piiri ja pindala. HMS § 64 lõike 1 teise lause kohaselt kohaldatakse haldusakti kehtetuks tunnistamise kohta sätestatud ka haldusakti muutmisele; § 68 lõike 2 kohaselt otsustab haldusakti muutmise haldusorgan, kelle pädevuses oleks haldusakti andmine muutmise ajal, ning § 70 lõike 1 kohaselt tehakse seda iseseisva haldusaktiga. Seega on Vabariigi Valitsusel pädevus muuta 11. septembri 2008. aasta korraldust nr 394 ning otsustada ka tema poolt varem asutatud Männiku HV ala vähendamine ja muuta selleks 11. septembri 2008. aasta korraldust nr 394.

2.3. Korralduse nr 394 muutmise vajadus

Korraldust nr 394 on vajalik muuta, kuna osa Männiku HV koosseisu kuulunud maa-alast ei saa enam alltoodud põhjustel kasutada riigikaitseliste ülesannete täitmiseks, mistõttu arvatakse see maa-ala Männiku HV koosseisust välja ning selle tulemusel väheneb Männiku HV välispiir ja pindala.

Harju maakonnaplaneering „Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine“ (edaspidi *Rail Balticu planeering*) kehtestati 13. veebruaril 2018 ning sellega määrati Rail Balticu trassi koridori asukoht Harju maakonnas. Kaitseministeerium oli kaasatud Rail Balticu planeeringu koostamise menetlusse ning kehtestatud planeeringu materjalides on kajastatud Kaitseministeeriumi esitatud riigikaitseliste seisukohad ja tingimused².

Rail Balticu projekti raames esitas Maa-amet 23. aprillil 2024 Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusele (edaspidi *RKIK*) taotluse algatada vastavalt Rail Balticu põhiprojektile Männiku HV koosseisu kuuluvate, Kaitseministeeriumi valitsemisel olevate kinnisasjade jagamine ning uute moodustatavate kinnisasjade üleandmine Kliimaministeeriumi valitsemisele.

Männiku HV koosseisust eraldati raudteetrassi ja kohaliku rongipeatuse rajamiseks transpordimaa sihtotstarbega maaüksused katastritunnustega 71901:001:0985, 71901:001:0983, 71901:001:0987 ja 71901:001:0988 ning kogupindalaga ligikaudu 21,56 hektarit. Lisaks jäid rajatava raudteetrassi teisele poole metsaga kaetud maaüksused katastritunnustega 71901:001:0986, 71901:001:0989, 71901:001:0984 ja 71901:001:0990 ning kogupindalaga ligikaudu 112,91 hektarit, mida ei ole võimalik rajatava raudtee tõttu edaspidi kasutada riigikaitseliste ülesannete täitmiseks. Nimetatud maaüksuste ja kinnisasjade jagamine on lõpule viidud ning raudteetrassi alla jääv transpordimaa ja teisele poole raudteed jääv riigikaitselisteks ülesanneteks ebavajalik maa on üle antud Kliimaministeeriumi valitsemisele.

Lisaks asub Männiku HV lõunaosas Männiku harjutusvälja maaüksuse (katastritunnus 71801:001:0982) koosseisus Tallinn–Saku liivamaardla mäeeraldis Tammemäe III liivakarjäär, mille teenindusmaa pindala on ligikaudu 42,21 hektarit. Nimetatud ala oli 27. augustil 2008 ehitusliiva kaevandamiseks rendile antud AS-ile TREV-2 Grupp. Kaevandamistegevuse lõppemise järel korrastas rentnik maa-ala ja Keskkonnaamet tunnistas

² Kättesaadav: <https://planeeringud.ee/plank-web/#/planning/detail/10102132>.

selle ala korrastatuks 30. mai 2024. aasta korraldusega nr DM-127825-8³. Korrastusprojekti⁴ kohaselt loodi alale sobivad tingimused kaitsealustele liikidele – kõrele ja kivisisalikule. Seetõttu ei saa kõnealust maa-ala, mis paikneb Järvistu teest (tee nr 7180356) edelas, enam väljaõppe läbiviimiseks kasutada ning see arvatakse Männiku HV koosseisust välja vastavalt lisas olevale kaardil toodud ulatuses.

2.4. Kaalutlused

Käesoleva korralduse andmisel on arvestatud sellega, et Rail Balticu raudtee rajamise tõttu on osa maa-alast juba eraldatud transpordimaa koosseisu või jäänud rajatava raudteetrassi tõttu Männiku HV toimivast kasutusest välja. Samuti on arvestatud, et Männiku HV lõunaosas asuv korrastatud karjääri ala ei ole pärast ala korrastamist ja sellele loodud looduskaitselisi tingimusi enam sobiv väljaõppe läbiviimiseks.

Kaalumisel jõuti järeldusele, et on põhjendatud arvata Männiku HV koosseisust välja kokku 179,29 hektari suurune maa-ala, kuna seda ei ole enam eeltoodud põhjustel võimalik või otstarbekas kasutada riigikaitseliste ülesannete täitmiseks. Hoolimata maa-alade väljaarvamisele on Männiku HV-l jätkuvalt tagatud Kaitseväge väljaõppevajaduse täitmine. Samuti nähtub ka Rail Balticu planeeringu materjalidest, mida tuleb Rail Balticu projekti raames Männiku HV-ga seoses arvestada. Näiteks tuleb Männiku piirkonnas raudtee ja võimaliku peatuskoha kavandamisel arvestada Männiku HV töövõime säilitamise vajadust. Planeeringulahenduse kohaselt ei tohi peatuskoha rajamine vähendada Männiku HV töövõimet ja sobivate lahenduste väljatöötamiseks tuleb teha koostööd Kaitseministeeriumiga. Samuti peab Männiku HV töövõimet mõjutavad tegevused Kaitseministeeriumiga kooskõlastama. Planeeringumaterjalides on ka märgitud, et harjutusvälja töövõime tagamiseks võib osutuda vajalikuks täiendavate rajatiste, sealhulgas ohutusvallide ja kuulipüüdjate rajamine⁵. Eelnevale tuginedes on põhjendatud vähendada korraldusega nr 394 asutatud Männiku HV kogupindala 179,29 hektari võrra ja välispiiri 3,29 kilomeetri võrra, mille tulemusel on vähendatud ala pindala 1067,10 hektarit ja välispiir 19,71 kilomeetrit.

2.5. Eelnõu punktide selgitus

Punktiga 1 nähakse ette korralduse nr 394 muutmine, millega vähendatakse Männiku HV välispiiri ja pindala.

Punktiga 2 määratakse kindlaks Männiku HV asukoht, vähendatud pindala ja välispiir. Harjutusvälja uus pindala ja välispiir on esitatud korralduse lisas.

Punktiga 3 asendatakse korralduse nr 394 lisa käesoleva korralduse lisaga, et viia kehtiv kaardimaterjal kooskõlla Männiku HV vähendatud välispiiri ja pindalaga.

Punktiga 4 nähakse ette korralduse teatavaks tegemine üldises korras ning pannakse Kaitseministeeriumile kohustus teha korraldus teatavaks punktis nimetatud asutustele ja isikutele.

³ Kättesaadav: <https://adr.envir.ee/et/document.html?id=5cf6bd30-9ceb-4a60-8061-204333b78afe>.

⁴ Kättesaadav: [KOTKAS - AVE v2.13.53](#).

⁵ Kättesaadav: <https://planeeringud.ee/plank-web/#/planning/detail/10102132>. Seletuskiri lk 65–66.

Korralduse lisas esitatakse Männiku HV vähendatud välispiir ja pindala.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

4. Korralduse mõjud

Eelnõuga ei kaasne olulist negatiivset mõju. Korralduse nr 394 muutmisega, millega vähendatakse Männiku HV pindala ja välispiiri, ei kaasne Männiku HV-ga piirnevate kinnistute omanikele või Männiku HV-l toimuvatest tegevustest mõjutatud isikutele täiendavaid häiringuid, kohustusi ega piiranguid. Samuti ei kaasne ebasoodsat mõju keskkonnale. Männiku HV pindala ja välispiiri vähendamine küll mõnevõrra kitsendab väljaõppeks kasutatavat ala, kuid ei takista Kaitseväge ja Kaitseliidu väljaõppe läbiviimist ega riigikaitseliste ülesannete täitmist. Kaitsevägi on hinnanud, et väljaõppevajadus on tagatud ka vähendatud piirides.

5. Korralduse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja korralduse rakendamise eeldatavad tulud

Korralduse rakendamisega ei kaasne olulisi lisategevusi ega täiendavat halduskoormust. Korralduse rakendamisega seotud vajalikud tegevused ja toimingud tehakse asjaomaste asutuste olemasolevate vahendite ning tavapärase töökorralduse raames. Eelnõuga ei kaasne eeldatavalt lisakulusid riigieelarvele.

6. Korralduse jõustumine

Korraldus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati 16. juunil 2026. a eelnõude infosüsteemi kaudu kooskõlastamiseks Kliimaministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Riigikantseleile ning Eesti Linnade ja Valdade Liidule tähtajaga 2. juuli 2026. a. Kõik eelnimetatud asutused kooskõlastasid eelnõu märkusteta, kuid Kliimaministeerium juhtis tähelepanu, et kuni Rail Balticu kasutusloa väljastamiseni kehtib Harju maakonnaplaneeringu „Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine“ kohane nihutamisruum, mille ulatuses võib antud piirkonnas raudtee maavajadus muutuda. Kaitseministeerium võtab esitatud märkuse teadmiseks, kuid antud korralduse eelnõud see ei mõjuta. E-kirjaga edastati 16. juunil 2026. a korralduse eelnõu arvamuse avaldamiseks Kaitsevägele, Keskkonnaametile ning Maa- ja Ruumiametile tähtajaga 2. juuli 2026. a. Keskkonnaamet ning Maa- ja Ruumiamet eelnõule ettepanekuid ei esitanud. Kaitsevägi juhtis e-kirja teel tähelepanu, et *Männiku HV piiride muutmisel on vajalik planeerida muudatus ka Vabariigi Valitsuse 25.08.2022 korraldusse „Lennupiirangud õhusõidukitele ja geograafilised alad mehitamata õhusõiduki lendamise piiramiseks“ Lisa 1-te (p 2 alapunkt 41), kuna hetkel kehtiv lennupiiranguala ei ole pärast Männiku HV vähendamist enam korrektne. Seega tuleb muuta piiranguala EERZ57 koordinaate vastavalt.* Kaitseministeerium esitab vastava muudatusettepaneku koos uute

koordinaatidega Kliimaministeeriumile. Täiendavalt märkis Kaitsevägi, et *kuna maaüksusest katastritunnusega 71801:001:0982 jääb välja vaid osa, mitte terve maaüksus, siis tuleks seletuskirja vastavalt täiendada*. Antud ettepanekuga on Kaitseministeerium arvestanud ning seletuskirja punkti 2.3. täiendatud.

Eelnõu koostamisse olid kaasatud puudutatud asutused ulatuses, mis oli vajalik eelnõu eesmärgi saavutamiseks ning asjaolude väljaselgitamiseks. Avalikku konsultatsiooni ei korraldatud, kuna eelnõuga vähendatakse olemasoleva Männiku HV ulatust, mistõttu ei kaasne eelnõuga negatiivset mõju keskkonnale ega isikutele.